

Nr 42.

Ankom till riksdagens kansli den 25 april 1922 kl. 1 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
höjning av kontrollavgifterna för guld- och silverarbeten
m. m.*

(3:e avd.)

Uti en till riksdagen den 17 februari 1922 avlåten proposition, nr 71, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att de enligt förordningen den 18 oktober 1912 angående kontroll å guld- och silverarbeten utgående kontrollavgifter samt de enligt samma förordning utgående extra proberingsavgifter för utländska guld- och silverarbeten må från och med dag under innevarande år, som av Kungl. Maj:t bestämmas, efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande tills vidare utgå med belopp, motsvarande högst tre gånger de nu gällande avgifterna; samt att, under förutsättning att bestämmelser utfärdas angående kontroll å platinaarbeten, för kontroll och probering av dylika arbeten må från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmas, efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande utgå kontrollavgift och extra proberingsavgift till belopp, motsvarande högst tre gånger de för guldarbeten stadgade avgifter.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

I förordningen den 18 oktober 1912 (nr 366) angående kontroll å guld- och silverarbeten är föreskrivet, att dylika arbeten — varmed enligt förordningen förstås arbeten, vilka innehålla minst vissa tusendelar guld eller silver — skola för kontrollering inlämnas antingen i Stockholm till mynt- och justeringsverket eller å andra orter till särskilda

kontrollstämplingsförrättare. Detta gäller såväl de arbeten, som tillverkats inom landet, som dem, vilka hit införts, allt dock med vissa undantag, framför allt för guldarbeten, vägande mindre än 1 gram, och för silverarbeten, vägande mindre än 5 gram, ävensom beträffande alla apparater och instrument, avsedda att omedelbart tjäna naturvetenskapliga, konstnärliga och industriella ändamål. Utländska arbeten få dock inlämnas endast till mynt- och justeringsverket. Kontrollen skall bland annat avse utrönande av huruvida arbetena hålla den halt av guld eller silver, som enligt förordningen är föreskriven för att guld- eller silverarbeten i allmänhet skola få här i landet tillverkas för annat ändamål än export, eller hit införas. Som bevis på genomgången kontroll skola samtliga arbeten, mot vilka någon anmärkning med anledning av föreskrifterna i kontrollstämpelförordningen icke funnits att göra, förses med kontrollstämpel av föreskrivet utseende. Innan dylik stämpel åsättes, skola de särskilda arbetena probaras eller, i fråga om arbeten, som inlämnas till kontroll utom Stockholm, prov därav tagas för probering hos mynt- och justeringsverket. För kontrollstämpels åsättande hava, alltsedan kontrollstämplingens införande år 1752, skolat erläggas vissa kontrollavgifter. Enligt 17 § i nyssnämnda förordning uppgå dessa avgifter för närvarande till följande belopp, nämligen för guldarbeten till 1 öre för varje fulla två decigram av sammanlagda vikten av de kontrollstämplade arbetena, och för silverarbeten till 1 öre för varje fulla tre gram av arbetenas sammanlagda vikt. Vid bestämmandet av arbetenas vikt får avdrag göras för beståndsdelar av andra ämnen än guld och silver, dock ej för infattade stenar. Med i huvudsak samma belopp, som nu nämnts, hava kontrollavgifterna utgått alltsedan den 1 januari 1819. Avgifterna hava i samtliga författningar såväl före som efter sistnämnda dag uttryckligen angivits skola erläggas för kontrollstämpelns åsättande och synas hava varit avmätta så, att de skulle utgöra ersättning för det med kontrollstämplingen förenade arbetet och alltså icke en form för beskattning.

Ett annat slag av avgifter, som uppbäras i samband med kontrolleringen av guld- och silverarbeten, äro de s. k. extra proberingsavgifterna, vilka enligt 18 § i kontrollstämpelförordningen skola vid varje utförd probering å till riket införda guld- och silverarbeten erläggas med 80 öre för vart guldprov och 40 öre för vart silverprov. Införandet av dessa avgifter har motiverats därmed, att, då de utomlands tillverkade arbetena icke såsom inom riket förfärdigade varor vore försedda med svensk tillverkares ansvars- och haltstämplars, särskild omsorg måste ägnas åt deras probering. Enligt sistnämnda paragraf skola de extra proberingsavgifterna redovisas såsom kontrollstämpelmedel. Enligt 34 §

i instruktionen den 18 oktober 1918 (nr 897) för mynt- och justeringsverket utgår i vissa undantagsfall, som endast äga mycket ringa ekonomisk betydelse, extra proberingsavgift även för inom riket tillverkade arbeten. Dessa avgifter utgå med samma belopp, som nyss sagts, och redovisas ävenledes såsom kontrollstämpelmedel.

Med hänsyn till att statens inkomst av ifrågavarande kontrollering och extra probering i förhållande till den stora omfattningen av statens verksamhet å detta område måste betraktas såsom synnerligen obetydlig, har departementschefen ansett, att en tredubbling av kontrollavgifterna icke torde kunna innebära en alltför kraftig höjning av desamma, samt att de extra proberingsavgifterna skäligen kunde bestämmas till två kronor för varje guldprov och en krona för varje silverprov.

Den ökning av statens inkomster, som de av departementschefen sålunda förordade avgiftshöjningarna skulle hava medfört, därest de tidigare införts, framgår av följande, i propositionen intagna och efter uppgifter från myntdirektören uppgjorda sammanställning:

Kontrollstämpelmedlens sammanlagda belopp, därest kontrollavgifterna utgjort tre gånger de i verkligheten uppburna beloppen samt extra proberingsavgifterna för utländska arbeten utgjort 2 kronor för guldprov och 1 krona för silverprov.

	1916	1917	1918	1919	1920
För guldarbeten	199,495 20	273,512 07	363,952 03	434,988 27	396,659 10
» silverarbeten	193,304 28	230,182 41	241,883 61	243,309 93	309,959 43
Extra proberingsavgifter.....	19,096 —	25,368 —	29,423 —	41,646 —	48,012 —
Summa	411,895 48	529,062 48	635,258 64	719,944 20	754,630 53
De influtna avgifterna utgjorde	138,580 76	178,084 96	213,817 88	242,782 20	254,782 71
Ökningen skulle alltså hava utgjort	273,314 72	350,977 52	421,440 76	477,162 —	499,847 82

Bestämmelser angående kontroll å platinaarbeten hava länge varit ifrågasatta men finnas ännu icke. Emellertid hava, såsom i propositionen erinrats, i vissa andra, närliggande avseenden bestämmelser införts rörande arbeten av platina. Så hava dylika arbeten inbegripits under den lyxskatt, som enligt statsmakternas beslut intill utgången av detta år skall erläggas vid köp av vissa lyxföremål av högre värde. Genom förordning den 4 juni 1920 (nr 283) har vidare föreskrivits, att envar skall äga rätt att till mynt- och justeringsverket för probering inlämna platina, samt att

avgiften för varje dylik probering skall utgöra 6 kronor; och genom förordning samma dag (nr 282) hava införts vissa bestämmelser, avseende kontroll genom mynt- och justeringsverket å användningen av platina. Då det till följd härav synts ligga nära till hands, att bestämmelser, motsvarande dem angående kontroll å guld- och silverarbeten, införas i fråga om platina, har departementschefen haft under övervägande fråga om införandet av dylika bestämmelser. I händelse sådana kontrollföreskrifter komme att meddelas, har departementschefen ansett därav böra följa, att även för kontrolleringen av platinaarbeten viss kontrollavgift bör utgå. Denna avgift har av departementschefen beräknats till högst 9 öre för varje fulla 2 decigram av arbetenas vikt, d. v. s. med 45 öre per gram.

Jämväl för probering av utländska platinaarbeten har under nyssnämnda förutsättning viss extra proberingsavgift synts departementschefen böra utgå. Denna avgift har ansetts böra bestämmas till 6 kronor för varje probering.

*Utskottets
yttrande.*

I likhet med departementschefen har utskottet ansett, att staten skäligen bör tillgodogöra sig en mera betydande verklig inkomst av den kontrollverksamhet, varom här är fråga, än vad hittills varit fallet, och får utskottet sålunda tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om förhöjning av de enligt förordningen den 18 oktober 1912 angående kontroll å guld- och silverarbeten utgående kontrollavgifter samt de enligt samma förordning utgående extra proberingsavgifter för utländska guld- och silverarbeten.

Då utskottet likaledes ansett, att bestämmelser, motsvarande dem angående kontroll å guld- och silverarbeten, böra införas jämväl i fråga om platina samt utskottet icke funnit skäl till erinran vare sig emot de av Kungl. Maj:t ifrågasatta förhöjningarna av kontroll- och proberingsavgifterna å nyssnämnda arbeten eller emot de till fastställande föreslagna avgifterna å platinaarbeten, får utskottet, som förutsätter, att sådan ändring i ordningsstadgan för tillverkning av guld- och silverarbeten m. m. genomföres, att syftet med Kungl. Maj:ts förslag ej äventyras, alltså hemställa,

att riksdagen må medgiva

a) att de enligt förordningen den 18 oktober 1912 angående kontroll å guld- och silverarbeten utgående kontrollavgifter samt de enligt samma förordning utgående extra proberingsavgifter för utländska

guld- och silverarbeten må från och med dag under innevarande år, som av Kungl. Maj:t bestämmes, efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande tillsvidare utgå med belopp, motsvarande högst tre gånger de nu gällande avgifterna, samt

b) att, under förutsättning att bestämmelser utfärdas angående kontroll å platinaarbeten, för kontroll och probering av dylika arbeten må från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande utgå kontrollavgift och extra proberingsavgift till belopp, motsvarande högst tre gånger de för guldarbeten stadgade avgifter.

Stockholm den 25 april 1922.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtande nr 37.
